

Hvad er beskikket offentlighed?

En Beskikket Offentlighed (BO) er en rådgivende forsamling af repræsentativt udvalgte borgere, der påtager sig at følge myndigheders arbejde på et nøje afgrænset område og give sit besyv med – mod at få visse særrettigheder. Medlemmerne beskikkes for et år. Det sker efter nøje fastlagte og kommunikerede retningslinjer.

Metoden gør det muligt at involvere et bredt udsnit af borgere, der ikke på forhånd har interesse eller kendskab til sagen på en måde, hvor de gradvis får et større indblik i realiteterne og de faktiske valgmuligheder.

Samtidig vil den skabe et vist minimum af interesse for det valgte emne i samfundet, navnlig hvis eksperimentet ender med, at der beskikkes nye BOer i følgende år. BO-deltagere vil kunne optræde som en slags informerede vidner. De vil huske på forhistorien. De vil kunne lægge afstand til journalisters og andres sort-hvide måde at stille tingene op på. I situationer med en oppisket stemning, vil de kunne gyde olie på de offentlige vande.

Faserne i Beskikket Offentlighed

BOen udvælges ved lodtrækning gennem et opinionsinstitut. Medlemmerne forpligter sig og modtager herefter et velkomstbrev fra ministeren med årets program mm. Borgerne samles først en lørdag for at blive briefet om problematikken. Dernæst får de adgang til et websted, som er offentligt tilgængeligt, men hvor kun BOens medlemmer kan deltage (plus særligt inviterede).

I løbet af BOens funktionsperiode uploades materiale, der lægger op til drøftelse med lægfolk om justeringer/ændringer af samarbejdet med udgangspunkt i landets egen udviklingsproblematik, andre aktørers strategier, danske kapaciteter mv.. Deltagerne vil blive tilskyndet til at forholde sig hertil og vil lejlighedsvis blive præsenteret for en mulighed for at stemme/tilkendegive synspunkter.

Senere i forløbet arrangeres endnu et fysisk møde, bl.a. med en indbygget høring, hvor BOerne udspørger politiske og administrative og evt. andre. Resultatet transmitteres på nettet.

Rammerne om Beskikket Offentlighed

Processen i BO skal i høj grad være styret. Noget sker indirekte gennem såkaldte framingeffekter, der anslår tonen i debatten og er med til at definere de fælles forventninger mm., andet overlades til BOen selv – f.eks. vedtagelsen af en forretningsorden, udvælgelsen af gæster og valg af mediator, der leder den interne debat. Endelig bør BO en have et kommissorium, der afgrænser opgaven/debatterne nærmere.

De grundlæggende rammer om deltagelsen skal således stå helt klart for deltagerne. Det er bl.a. centralt, at alle forstår, at BOerne ikke er medlemmer af et miniparlament, endelige ansvarlige beslutningstagere, men deltagere i et eksperiment med at skabe mere kvalificeret debat om vigtige (men lidt oversete) spørgsmål. Det må ikke kunne kritiseres, at det politiske og administrative niveau fralægger sig ansvar og deltagerne skal ikke efterlades med en usikkerhed om, hvorvidt de har et moralsk ansvar for beslutninger.

Endelig er denne meget tydelige sondring mellem folkelige rådgivere og valgte, ansvarlige beslutningstagere vigtig for at opnå bred accept af, at ikke alle afgørelser/dilemmaer eller informationer kan eller bør lægges frem.

Det er også vigtigt at forme de mentale rammer for samværet, så man får det dialogprægede og rådgivende frem, og dæmper polemik og politisering i den mere platte forstand.

Odds er her som udgangspunkt gode. Erfaringen viser at folk bliver glade for, at blive inviteret med og taget alvorligt. Derfor tror vi man vil få nogle debatter, der vil overraske de fleste andre med deres saglighed og indholdsmæssige kvalitet. (Det er ikke mindst erfaringerne fra Folkehøringerne, vi trækker på her).

I øvrigt vil borgerne erfaringsmæssigt helst diskutere substans, og bryder sig typisk ikke om den konfliktsøgende og spidsfindige karakter (er X-regel overholdt? Hvem har ansvaret osv), som præger journalisternes og politikernes udvekslinger. Hvis man sørger for, at diskussionen tager udgangspunkt i ægte problemer og dilemmaer, lægger en fornuftig og forudseende forretningsorden for samværet og i øvrigt selv kører en ordentlig stil, er der derfor gode muligheder for en fornuftig proces. Omvendt er BOen naturligvis langt fra konfliktfri, hvilket heller ikke er ønskeligt. Noget af "imponertheden" over at blive inviteret indenfor går naturligvis over igen. Der vil sikkert opstå grupper i BOen med forskellige dagsordener, og de vil sikkert også i et eller andet omfang spille sammen med interesser uden for. Det er til en vis grad udmærket – helt uden politisering bliver det uinteressant for mediestof – men det er selvfølgelig vigtigt at holde det inden for nogle rammer.

Web-faciliteter

BOens medlemmer har adgang til et website med en informationer og særlige funktionaliteter. Bl.a. skal man præsentere faktastof og aktuel information af høj kvalitet, der afspejler forskellige synspunkter.

Én af de centrale funktioner gør det muligt for arrangøren (og en nøje afgrænset gruppe) at spørge BOen til råds. Det sker på en måde, hvor det er enkelt at svare og hvor svarene opsummeres på en overskuelig måde. Bagefter skal spørgeren forholde sig til svarene.

Man bør omvendt åbne muligheder for at BO-medlemmer kan stille spørgsmål pr. Mail til embedsmænd og evt. eksperter, som BOen selv får mulighed for at invitere ind. Offentligheden bør have fuld adgang til at følge processen. Medlemmer af og indlæg fra BOen skal ind i den bredere debat.

Forudsætningen: Vilje til offentlighed

Der vil være en række krav til ministeriet/regeringen, hvis BO en skal blive en succes. Forudsætningen er først og sidst, at BOens medlemmer opnår og bevarer tilliden til, at politikerne/regeringen rent faktisk er interesserede i, hvad de har at bidrage med – og at det hele ikke er et snedigt forsøg på at tage sig bedre og mere åbne ud.

Arrangøren bliver mao. nødt til at lægge nogle reelle dilemmaer frem, selvom den hermed i et vist omfang blotter sig for modstandere og for pressen. Disse risici må kalkuleres i de enkelte tilfælde, men er generelt med at demonstrere, at processen er alvor, ikke spil for galleriet.